

Merimieskirkko 4/2010

Suomenkieliset lisäsivut

Suomen Merimieskirkko 135 vuotta

Messissä merellä ja maja maissa, Suomen Merimieskirkko kulkijan

Pääjuhlan juontaja Markku Tuulenkari (oik.) oli itse osa taidokkaasti rakennettua ohjelmaa. Merimiehinä esiintyivät Markku Armila, Risto Nurmio ja Boke Virta.

Juhla alkoi aamullisella tutustumiskierroksella entiseen pääkaupunkiimme Turkuun. Perinteiset turistikohteet Turun linna ja *Suomen Joutsen* mukaan lukien tulivat tutuiksi oppaan esittelemänä.

Virallisen ohjelman aloitti Merimieskirkon toimintasuunnitelmien ja strategian esittely, mistä vastasi hallituksen puheenjohtaja **Ilkka Holopainen**. Yli vuoden työskennelleen strategiatyöryhmän työn tulos on tiivistetty nyt yksiin kansiin. Sen mukaan Merimieskirkon missio on olla liikkuvien ihmisten kirkko, ja yhdistyksen kaikkia toimintoja ohjaavia

arvoja ovat: kristillisyys, diakonisuus, ekumeenisuus, yhteisöllisyys, läsnäolo, avoimuus ja dynaamisuus.

Yhdistyksen visio 2010–2014 puolestaan on: Merimieskirkko – kestää talouden myrskyissä, panostaa osavaan ja sitoutuneeseen henkilöstöön ja keskittyy elinvoimaisiin toimintoihinsa.

Kommenttipuheenvuorossaan hallituksen jäsen, entinen Merimieskirkon monitoimimies **Esko Vepsä** muistut-

Vanhetessaan nuortuva Suomen Merimieskirkko juhlii tänä vuonna 135-vuotistaivaltaan. Vuosijuhlaa vietettiin Turussa 7.8.2010 pidetyn kesäjuhlan yhteydessä. Juhlaa isännöi Turun Mikaelinseurakunta.

ti, että strategisia linjauksia on tarkistettu aina taloudellisen taantuman myötä.

– Taantumaan saakka oli mahdollista kasvattaa ja kehittää toimintaa merkittävästi. Lama on kuin moottoritieillä kohdattu tietyö, jonka vuoksi vauhti on hiljennettävä 50 km tunnissa.

kanssa 135 vuotta

Merimieskirkkotyö kiinnostaa

Pääsihteeri **Sakari Lehmuskallio** kertoi Merimieskirkon resursseista, kohderyhmistä ja rahoituksesta. Kiihosta sai etenkin vapaaehtoisten työpanos ja huomiota työssä kohdattujen määrän kääntymisen taas nousuun.

Tämän jälkeen vuorossa oli yhdistyksen sääntömääräinen vaalikokous, jonka puheenjohtajaksi valittiin pastori **Timo Hanttu** ja sihteeriksi talousjohtaja **Kirsi Wallén**. Kokouksessa valittiin SMK:n hallitukseen seitsemän uutta jäsentä, mitä kuvailtiin myös hallituksen sukupolvenvaihdoksi.

Vaalikokouksen jälkeen Turun merimieskirkon vapaaehtoiset tarjoilivat maittavat kakkukahvit seurakuntakodin pihalla ja kerhotiloissa. Merimieskirkon tuotteita oli niin ikään myynnissä, samoin pieni infopiste erilaisista merimieskirkkopii-reistä keräsi huomiota.

Ennen pääjuhlaa puheenjohtaja Ilkka Holopainen ja pääsihteeri Sakari Lehmuskallio ottivat vastaan yhteistyökumppaneiden tervehdyksiä. Taus-talla kuultiin jo koko juhlan musiikista vastanneen orkesterin soittoa. Orkeste-riin kuuluivat **Sanna Mansikkaniemi**, **Mikko Helenius** ja **Hannu Hiltula**.

Nyt juhlitaan!

Iltapäivällä alkanut pääjuhla kokosi seurakuntasalin täyteen juhlaväkeä, yhteensä noin 400 henkilöä, eikä se pettynyt odotuksissaan. Alkutervehdyksen ja -hartauden juhlassa esitti laivan vapaamatkustajana estradille vedetty Mikaelinseurakunnan kirkko-herra **Jouni Lehikoinen**. Merimiehi-nä tässä ohjelmassa esiintyivät **Markku Armila**, **Risto Nurmio** ja **Boke Virta**. Pääjuhlan juontaja **Markku Tuulenkari** oli itsekin osa taidok-kaasti rakennettua ohjelmaa.

Alkuhartaudessaan Lehikoinen puhui toivon merkityksestä ihmisen

elämässä. Hän toi esille, että Merimieskirkko on ollut monen liikkuvan ihmisen elämässä toivon esillä pitäjänä, onhan kristillinen kirkko pohjim-miltaan toivon kirkko.

Tuotantotiimi **Jaana Rantala**, **Markku Arokanto**, Markku Tuulenkari ja Tanssiteatteri Eri veivät yleisön mukaan juhlaan tavalla, joka nosti ri-man korkealle ensi vuoden kesäjuhlan järjestävälle Helsingin Lauttasaaren seurakunnalle. Tanssitaidetta esittivät **Eeva Soini** ja **Lassi Sairela**.

Mikaelin seurakuntasalin kattoon oli kiinnitetty narut, joista riippui 135 sukkaparia muistuttaen merimieskirkkotyön lähimmäisyydestä ja pyyteet-tömyydestä. Esiintymislavalla oli aito laivan purje, joka toimi samalla heijas-tetun kuvan taustana. ”Radio- ja kuva-yhteys” otettiin Raahan merimieskir-kon vapaaehtoiseen työntekijään **Saila Salonsaareen** sekä Rotterdamin merimieskirkon johtajaan **Jarmo Karjalaiseen**. Tekniikasta pitivät huolta **Tero Aalto** ja Markku Arokanto.

Juhlan kokonaisuus sai loppusanat ja -hartauden pitäneen Timo Hantun kehumaan juhlan luoneen uutta juhla-perinnettä ja uutta tapaa käyttää seurakuntasalia.

Tanssiteatteri Erin vaikuttavassa esi-tyksessä tanssivat Eeva Soini ja Lassi Sairela.

Merimieskirkon kokemus on vahvuus

Ulkoministeriön protokollapäällikkö **Mikko Jokela** piti erinomaisen juhla-puheen. Hän toi tervehdyksensä niin ulkoasiainministeriön edustajana kuin kotipitäjästään Laihialta, josta yksi Merimieskirkon alkuaikojen näkyvis-tä hahmoista, **Matti Tarkkanen**, oli myös kotoisin.

– Merimieskirkko oli etenkin ennen Suomen itsenäisyyttä lähes ainut or-ganisaatio, mitä kautta tiedot suoma-laisten merimiesten kuolemista – ja monasti hengissä olostakin – saattoi-ivat päätyä kotimaahan. Kuolinuutisen välittäminen kotimaahan oli näin se viimeinen palvelus, jonka maailmalla henkensä heittänyt suomalainen men-kulkija Merimieskirkolta ja koti-maaltaan sai, Jokela sanoi.

– Nykyhetkenä voi taas sanoa, että etäisyyden olemuksen muutos on yksi niistä peruskysymyksistä, joihin Merimieskirkon täytyy kyetä vastaamaan toimintaa jatkaessaan.

Jokelan mukaan yksi Merimieskir-kon nykyisistä tehtävistä on löytää keinot tavoittaa jatkuvasti liikkeellä olevat, paikalleen pidemmäksi aikaa asettautumattomat suomalaiset.

– Uskon, että Merimieskirkon 135 toimintavuoden aikana hankitut ko-

>>>

kemukset ovat enemmänkin eväänä kuin painolastina nykyisten ongelmien ja vaatimusten kohtaamisessa.

– Merimieskirkon vahvuus on alusta pitäen ollut, että se on ollut se, ettei se ole ollut korkeakirkollinen juhlainstituutio vaan ihmisten arjessa ja arkisessa elämässä mukana oleva tulkija.

Kesäjuhla oli tänä vuonna ensi kertaa yksipäiväinen, joskin juhla-juhlanpalvelus sijoittui nytkin juhlaa seuraavalle sunnuntaille. Uusi juhlan järjestämiskonsepti yksipäiväisenä vaikutti toimivalta ratkaisulta. Ensi kesänä juhlaa vietetään 13. elokuuta.

Juhlan jälkeen yleisöllä oli mahdollisuus tutustua Turun merimieskirkkoon. Saman illan aikana Suomen Joutsenelle oli järjestetty yksityinen kutsuvierastilaisuus, johon oli ilmoittautunut noin 190 henkilöä.

Missä turvasi on?

Sunnuntaina juhla-juhlanpalveluksessa Turun Mikaelinkirkossa saarnasi pääsihteeri, rovasti Sakari Lehmuskallio. Turun seudun muissa kirkkoissa saarnasivat merimiespastorit: **Jaako Laasio** Ruskossa, **Ben Thilman** Turun Martin seurakunnassa, **Heikki Rantanen** Paattisissa ja **Mikko Laurén** Maarian seurakunnassa.

Rovasti Lehmuskallio puhui päivän raamatunkohdasta, joka käsitteli ihmisen etsikkoaikaa. Hän toi esille ihmisen juurten tärkeyden sekä armon vapauttavan merkityksen.

– Etsikkoaika tarkoittaa samaa kuin mahdollisuuden hetki, momentum, mutta myös hetkeä, jolloin Jumala erityisesti puhuttelee. Tämän päivän evankeliumissa ovat mielestäni olennaisia Jeesuksen sanat: ”Kunpa sinä tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on”.

– Tämä on syvästi eksistentiaalinen kysymys; yhden ihmisen, minun ja sinun, koko olemassaolon perusteita hakeva kysymys. Sen lisäksi tämä on kysymys kirkolle ja sen lähellä oleville toimijoille: mikä on olennaista, mistä kirkko puhuu ja mitä se tarjoaa elämän evääksi.

– Kristillisen uskon idea on siinä, että Jumala rakastaa meitä, rakastaa loppuun asti ja antaa armon käydä oikeudesta, Lehmuskallio lopetti saarnansa.

Teksti: Marko Toljamo
Kuvat: Marko Toljamo ja
Uolevi Salonen

Juhlassa oli myös yhteislaulua, joka oli sovitettu saumattomasti muuhun ohjelmakokonaisuuteen.

Seurakuntasalin pihalla oli tarjolla niin pullakahvia kuin myyntituotteita.

Juhlan musiikista vastanneeseen orkesteriin kuuluivat Hannu Hiltula, Sanna Mansikkaniemi ja Mikko Helenius.

SMK:n kunniajäseniksi kutsuttiin: merikapteeni **Jan-Eric Dahlberg**, teol. tri **Olli-Pekka Lassila (vas.)** ja varatuomari **Ilkka Holopainen (oik.)**.

Huomionosoitukset kesäjuhlassa 2010

SMK:n kunniajäseniksi kutsuttiin: merikapteeni **Jan-Eric Dahlberg**, teol. tri **Olli-Pekka Lassila** ja varatuomari **Ilkka Holopainen**.

SMK:n kunniamerkin saivat: **Kaarlo Kalliala, Kauko Puranen, Kerttu Thieme, Otso Sovijärvi ja Satu Oldendorff**.

SMK:n kultaisen ansiomerkin saivat: **Aapo kaisti, Arto Mäenmaa, Bror Träskbacka, Hannele Koivisto, Hans Ahlström, Heikki Wihuri, Helena Tuominen, Håkan Mattlin, Martti Karlsson, Riitta-Leena Rossi, Simo Zitting, Siru Rantanen, Wille Riekkinen ja Voitto Huotari**.

SMK: hopeisen ansiomerkin saivat: **Arto Palo, Hannu Suihkonen, Iiris Kivimäki, Ilkka Mäkelä, Jenni de Roon, Kimmo Sainio, Lars-Henrik Höglund, Liisa Varho, Mari Kinnunen, Marketta Antola, Markku Koskinen, Markku Porvari, Paavo Virtanen, Pertti Poutanen, Ritva Szarek, Thure malmberg ja Suoma Luomala**.

SMK:n pronssisen ansiomerkin saivat: **Katriina Kivenheimo, Rainer Lundström, Minna Vesanto ja Jussi Nurmi**.

Juhlaan osallistumisesta estyneet piispat **Voitto Huotari** ja **Wille Riekkinen** olivat kummatkin lähettäneet

erittäin myönteisen tervehdyksen juhlivalle yhdistykselle.

”Mahdollisuus osallistua Merimieskirkon toimintaan erilaisissa tilaisuuksissa monissa ulkomaiden ja kotimaan toimipisteissä on ollut minulle kuin puolisololleni Irenellekin erityisen mieluisaa ja niin kanssakäymisten kuin henkisen ja hengellisen antinsa vuoksi rikastuttavaa. Olen arvostanut teologista otetta, jolla Merimieskirkko tekee työtään, sekä siihen sisältyvää aktiivista ja monitahoista hakeutumista erilaisiin vuorovaikutusyhteyksiin. Tällaisen työn tukijajoukkoon on ilo ja kunnia kuulua”, kirjoitti piispa Huotari pääsihteerille lähettämässään kirjeessä.

Juhlapuhe

protokollapäällikkö Mikko Jokela, UM

Hyvä juhlaväki,
tämä tervehdykseni tulee usealtakin suunnalta.

Yhtäältä puhun Ulkoasiainministeriön edustajana, Kattajanokalla Merikasarmilla olevan ministeriön päära-kennuksen perspektiivistä. Tuossa ministeriön edustan laiturissa on Suomen jäänmurtajalaivasto, näin kesäisin pääosin läsnä ja talvisin, ainakin kunnan talvina, taas me-rellä varmistamassa, että Suomen ulkomaankauppa toimii jääoloissakin. Joka tapauksessa merenkulku on niin fyysi-sesti kuin toiminnallisilta tavoitteiltaan ulkoministeri-ölle läheinen asia.

Niille Suomen suurlähetystöille ja konsulaateille, joiden toimipiirissä on suomalainen merimieskirkko, yhteistyö edustuston ja merimieskirkon välillä on ollut luontevaa niin kauan kuin Suomi on itsenäinen ollut ja sillä on ollut omia edustustoja maailmalla. Omat kokemukseni yhteis-työstä Merimieskirkon kanssa ovat erityisesti toimikau-siltani Hampurista 2001–2005 ja Rotterdamin kupeesta, Haagista 2005–2009.

Tuon tätä tervehdykseni myös kotipitäjästäni Laihia-lta. Nimittäin yksi Merimieskirkon alkuaikojen näkyvistä hahmoista, **Matti Tarkkanen**, oli sukujaan laihialainen, sukujuuriltaan Laihian Jokikylästä, kuten minäkin. Käsit-telen tervehdyksessäni hieman kirjallisestikin aktiivisen Tarkkasen ajatuksia esimerkkinä siitä hengellisestä ja aat-teellisesta ilmapiiristä, jossa Merimieskirkko alkuaikoi-naan toimi.

Näistä lähtökohdista käsin minulla on ilo tervehtiä kaik-kia teitä Merimieskirkon ystäviä, jotka olette tänään Tur-kuun Merimieskirkon 135-vuotisjuhlaan kokoontuneet kunnioittamaan niitä menneitä sukupolvia, jotka ovat hen-kilökohtaisen panoksensa antaneet Merimieskirkon toi-minnalle muuttuvassa maailmassa ja samalla kaikkia teitä jotka olette tulleet juhlaan Merimieskirkon tämän päivän toiminnan ylläpitäjinä ja sen tulevan kehityksen luojina.

Mutta ennen kuin käyn Merimieskirkon historiaa ja ny-kypäivää käsittelemään, luen ensimmäisen värssyn **Ru-nebergin** virrestä 593, joka minusta hyvin kuvaa Meri-mieskirkon työkenttää niin ennen kuin nyt, ja sitten luen muutamia kuolinuutisia, joiden myötä toivon Merimies-kirkon elämän ja kuolemankin läheisen työkentän käyvän ilmi. (virsi 593, av J.L. Runeberg)

*Maan päällä aina, ihminen,
vieraana kuljet matkatien
kaukaista maata kohti.
Vain hetken viivyit kotona,
kun elämä taas sinua
jo taipaleelle johti.*

Sitten kuolinuutisia:

August, Henrik - kotipaikka tuntematon, 33 v. Putosi kannelta laivan pohjaan ja kuoli 14.2.1888 Lontoon telakassa. Laivan nimi oli "Ocean King".

Blomqvist, Oskar – kotipaikka Porvoo. Kuoli 9. marras-kuuta 1891 viinaan. Hän oli 33 v. vanha.

Ekman, J. A. - kotipaikka Helsinki. Masiinaviilari. Kar-kasi "Urania":sta ruotsal. laivaan "Otis". Putosi Pieta-rissa lastiruumaan ja kuoli paikalla, marrask. 1892. Hän oli 21 v. Sisarensa kuuluu elävän.

Berg, Edward – syntymäaika ja -paikka sekä kotipaik-ka tuntemattomat. Kuoli 27. toukokuuta 1896. Kuolinsyy: ampuu ensin toverinsa ja hirtti itsensä vankilassa seuraa-vana yönä.

Havukainen, Mikko – kotipaikka tuntematon. Merimies-pappi. Kuoli New Yorkissa 16. maaliskuuta 1902 keuhko-tulehdukseen.

Söring, Jaakko – kotipaikka Laihia. Hukkui höyrylaiva Walencian haaksirikossa 22. tammikuuta 1905 Vancouve-rin saaren luona Columbiassa Canadassa.

Fredriksson, Karl Emil Konstantin - kotipaikka Turku N. 42 vuotias. Hukkui hirmumyrskyssä 27.12.1915 Atlan-tilla matkalla Kanadasta Ranskaan. Aalto paiskasi hänet kannelta mereen.

Sundholm, Aksel Aleksander – kotipaikka Pori. Hänet murhasi kiinalainen kokki kesäkuussa 1916 Uugassa, Alaskassa.

Näiden suomalaisten merenkulkijain – ja satojen muiden – kuolinuutinen on aikoinaan julkaistu Suomen Merimies-kirkon aikakauslehdessä, Merimiehen Ystävässä. Lyhyet tiedot lehdelle lähettivät ulkomailla toimineet merimiespa-pit. Näin maailmalla ehkä vuosiakin työskennelleen suo-malaisen elämän päättyminen välittyi tiedoksi kotimaahan aikana, jolloin Suomella ei ollut omia edustustoja ja viran-omaisia ulkomailla.

Suomen Sukututkimusseura laati 1940-luvun puolivä-lissä vuosien 1882–1942 kuolinuutisista aakkosellisen kortiston. Tämän kortiston tiedot siirrettiin vuonna 2002 tietokoneelle. Nyt nuo merenkulkijain kuolinuutiset ovat internetissä kaikkien luettavissa.

Merimieskirkko oli etenkin ennen Suomen itsenäisyyttä lähes ainut organisaatio, mitä kautta tiedot suomalaisten merimiesten kuolemista – ja monasti hengissä olostakin – saattoivat päätyä kotimaahan. Hautajaisia Merimieskirkko tuskin monessakaan tapauksessa pystyi järjestämään, var-sinkaan merellä hukkuneille. Kuolinuutisen välittäminen kotimaahan oli näin se viimeinen palvelus, jonka maail-malla henkensä heittänyt suomalainen merenkulkija Meri-mieskirkolta ja kotimaaltaan sai.

Sata tai alun toistasataa vuotta sitten eläneitten meri-miesten kuolinuutiset maailmalta ovat edelleen elävä vä-lähdys siihen maailmaan ja siihen työsarjaan, jossa Meri-mieskirkko on 1800-luvun lopulta lähtien toiminut.

Etäisyys kotimaahan, omaan kieleen ja kulttuuriin, niu-kat ja vaivalloisesti toimivat yhteydet kotiväkeen, sukulai-siin ja ystäviin ovat olleet antamassa luontevan toiminta-pohjan merimieslähetystoiminnalle ja Merimieskirkolle. Nykyhetkenä voi taas sanoa, että juuri etäisyyden olemuk-sen muutos on yksi niistä peruskysymyksistä, joihin Meri-

Juhlapuheen 7.8.2010 piti ulkoministeriön protokollapäällikkö Mikko Jokela.

mieskirkon täytyy kyetä vastaamaan toimintaa jatkaessaan.

Meidän nykyihmisten on vaikeata kuvitella miten perusteellinen ja usein peruuttamatonkin muutos elämään merille ja maailmalle lähtö oli menneinä aikoina. 1800-luvun Irlannista kerrotaan, että Amerikkaan lähtijöitä itkettiin tuolloin kuin kuolleita. Tiedettiin, että heistä tuskin kukaan koskaan palaa kotimaahan ja että lähtijää ei todennäköisesti enää koskaan tulla tapaamaan.

Vaikeata meidän myöskään on käsittää tuota maailmaa, josta työsuojelu, työterveydenhuolto ja sosiaaliturva lähes tykkänään puuttuivat, maailmaa jossa sattumanvarainen ja usein väkivaltainen kuolema olivat osa jokapäiväistä elämää niin maalla kuin merellä. Tuossa maailmassa – jossa siis ei myöskään ollut olemassa Suomen valtiota – Merimieskirkko oli turvasatama ja vakauden ylläpitäjä kaiken irrallisuuden ja epävarmuuden keskellä.

Hyvä juhlaväki, kotipitäjäni Laihia on Pohjanmaalla, sisämaassa, tosin suhteellisen lähellä Vaasaa ja Pohjanlahden rantaa. Alussa mainitsemani merimiespappi Matti Tarkkanen oli muun toimintansa ohella aktiivinen kynämies. Laihian kirjaston Santeri Alkion kokoelmassa on reilut 30 Matti Tarkkasen kirjoittamaa julkaisua. Suurin osa niistä on pieniä vihkosia erilaisista kirkollisista ja uskonnollisista kysymyksistä. Mukana on kaksi pientä vihkosta, jotka käsittelevät suoraan myös Suomen merimieslähetysseuran toimintaa: ”Siirtolaisuudesta”-vihkonen vuodelta 1899 ja toinen vihkonen, ”Suomen meriliike ja merimieslähetys”, vuodelta 1903.

Noita runsaat sata vuotta vanhoja tekstejä selatessa on aika yllättävää huomata, että monet perusasiat Merimies-

kirkossa ovat maailman muutoksesta huolimatta yhä samoja kuin vuosisata sitten. Näin Tarkkanen luonnehtii merimiespapin työtä 1903:

”Keskustana merimiespapin työlle on lähetyshuoneusto, kirkko ja lukusali, joita koetetaan tehdä niin kodikkaiksi kuin mahdollista hankkimalla sinne merimiesten vapaasti käytettäväksi kotimaan sanomalehtiä, hyviä kirjoja ja kirjoitustarpeita. Tänne sitten pappi koettaa vetää kodittomat merimiehemme, etsien ja kutsuen heitä laivoilta, kaduilta, merimiesmajataloista, jopa kapakoistakin.”

Ja vaikka merimiespapin työ maailmalla oli ensisijaisesti kohdistettu suomalaisille merenkulkijoille, myös Suomesta lähteneet siirtolaiset olivat alusta pitäen huomioon kohteena. Lainaus vihkosesta ”Siirtolaisuudesta”:

”Myöskin merimieslähetys on verrattain laveassa mitassa toiminut siirtolaisten hengellisen hoidon hyväksi. Vaikkakin sen varsinaisena tehtävänä on toimittaa sielunhoitoa merimiehillemme ulkomaansatamissa, on sen työ New Yorkissa ja San Franciscossa muuttunut suureksi osaksi siirtolaislähetykseksi.” – Näin siis jo vuonna 1899.

Matti Tarkkasen kirjoitusten perusteella voi todeta hänen olleen Merimieskirkossa edelleen säilyneen toimintakulttuurin mukaisesti värikäs ja särmikäskin persoona, voimallinen sananjulistaja ja synnillisen elämän kiiwas vastustaja. Tarkkanen oli yhteiskunnallisesti valveutunut. Hän julkaisi vuonna 1912 lähes 200-sivuisen kirjan ”Sosiaalinen kysymys Raamatun valossa”. Tuon Santeri Alkion ahkerasti alleviivaaman ja sivujen laitoihin kommentoi-

man kirjan sanoma on yhteiskunnallisesti radikaalia, valanpitäjiä ravistelevaa ja sosiaalisista epäkohdista piittaamattomia kärkevästi arvostelevaa.

Mm. näin Tarkkanen kirjoitti vuosisata sitten:

”Hiotusjärjestelmä” käyttää hyväkseen köyhän ahdingkoa, jossa pienikin ansio on parempi kuin ei mitään, teetääkseen työtä polkuhinnoilla ja sitten painaakseen alas kaikkia työnhintoja. Sentähden älköön kristitty ostako mitään, jonka halpuuden ymmärtää aikaansaaduksi työnteijäin liika niukalla ravinnolla.”

Perussanoma Tarkkasen kirjassa on:

”Tärkeintä kaikessa, jotta kristitty voisi sosiaalisena voimana vaikuttaa maailmaan, on se suhde rahaan ja omaisuuteen, johon hän asettuu.”

Hyvä juhlaväki, ehkäpä tästä laihialaisen merimiespapin Matti Tarkkasen näkemyksestä voin jatkaa ja käsitellä hieman Merimieskirkon taloutta.

Merimieskirkon taloudesta puhuttaessa on silloin tällöin esitetty, eikä ehkä aivan vakavassa hengessä, että organisaatiota ja sen taloutta voisi kuvailla iskulauseella ”Merimieskirkko – jo yli sata vuotta tappiollista toimintaa”. Ehkäpä tilinpidollisesti tuolle väittämälle voisi joiltakin ajoilta ja joiltakin toimipaikoilta löytyä perusteita. Tuo luonnehdinta antaisi kuitenkin väärän kokonaiskuvan. Tosin oikeansuuntaisen sikäli, että Merimieskirkon toiminta on ollut kautta aikain toimintaa niukkuuden keskellä, työntekijöiden luovuuden, uhrautuvuuden ja yhteistyökumppanien löytämiskyvyn varassa. Mutta yleisluonnehdinta 135-vuotiaasta Merimieskirkosta olisi kai oikeammassa muodossaan pikemminkin näin: ”Elämää ja elävää toimintaa jo yli sata vuotta – niukkuudesta huolimatta”.

Merimiespappi **Oiva Pohjanpirkan** kuvaus Buenos Airesin merimieskirkon kunnostamisesta 1950-luvun alussa on monin tavoin edustava kirkon toimintaa ajatellen eri aikoina ja eri asemapaikoissa. Näin Pohjanpirkka vuonna 1958 ilmestyneen muistelmansa ”Maailman eteläisin suomalainen merimieskirkko” ensimmäisessä osassa:

”Kaikessa oli säästettävä. Inflaatio vyöryi eteenpäin. Hinnat eivät kauaa pysyneet paikoillaan. Laskelmat pettivät moneen kertaan. ’Matti kukkarossa’ on ollut monen Suomeen lähettämäni sähkeen sanomana. Heinäkuussa v. 1953 olin huutavassa rahapulassa. Putkurin (= kirkon rakennustyömies) palkkaa en ollut kyennyt maksamaan moneen kuukauteen puhumattakaan, että olisin pystynyt nostamaan omaani. Linjaan (tarkoittaa suomalaisen selluloosan, paperin ja kartongin myyntikonttoreita) olin isohkon summan vippivelkaa, pienempiä summia sinne tänne, laskuja maksamatta. Kaiken kukkuraksi tuli keskuslämmityslaitteitten asennustöitten viimeinen maksuerä. Vielä jostakin luvattiin laina, mutta vasta kuukauden kulluttua. Insinööritoimisto myönsi kuukauden maksulykkäyksen: ’Kyllä suomalaisille, ainahan Suomi on velkansa maksanut.’ Mutta kuukauden kulluttua luvattua lainaa ei herunutkaan, vaan sitä siirrettiin päivästä toiseen, kunnes oli käsillä lykkäysajan viimeinen päivä. Kiersin Buenos Airesia ristiin rastiin vipaten tuhat pesoa sieltä, kaksi tuhatta täältä, viisisataa jostakin muualta. Kolme minuuttia myöhästyneenä saavuin määräpaikkaan ja maksoin viimeisen erän viimeistä centavosia myöten. Ei tullut tahrta suomalaisten maksajamaineeseen ainakaan sillä kertaa.”

Oiva Pohjanpirkan puoli vuosisataa sitten kirjaamat kokemukset Buenos Airesin merimieskirkon remontoimisesta ovat uskoakseni sellaisia, että vastaavanlaista ovat 135 vuoden aikana kokeneet lähes kaikki Merimieskirkossa työtä tehneet, missä sitten asemapaikkansa onkaan ollut tai mitä tehtävää ovat olleet hoitamassa.

Henkilökohtaista taloudellista voittoa tavoittelevalle Merimieskirkko tuskin on ollut oikea työpaikka. Kaikille jotka Merimieskirkon työtä ovat tehneet ja tekevät, työ on ollut täysaikaista, usein viikonloput ja yötkin mukaan lukien. Omakohtainen innostus ja sitoutuminen on ollut ja on se perusresurssi, josta käsin Merimieskirkon kenttää on hoidettu tehtävästä ja työsuhteen laadusta riippumatta.

Siksipä kyky herättää tuota innostusta, kyky löytää niitä ihmisiä jotka ovat valmiita aikaansa ja työpanostaan Merimieskirkolle antamaan, on yhä uudestaan rakennettavaksi tuleva toiminnan perusta. Ja yhtä lailla keskeisessä asemassa on kyky löytää niitä yhteistyökumppaneita, jotka ovat valmiita antamaan edustamiensa yritysten tai yhteisöjen varoja eri puolilla maailmaa toimiville Merimieskirkkoille.

Kun me olemme täällä 135-vuotista Merimieskirkkoa juhlimassa, emme ole niinkään arvostusta osoittamassa emmekä muistiin palauttamassa organisaatiota tai instituutiota kuin niitä ihmisiä, jotka keisarinvallan ajoista EU-päiviin ovat olleet Merimieskirkkoa palvelemissa – tai eivät kai niinkään tuota instituutiota palvelemissa vaan niitä ihmisiä, jotka kirkkoon ovat tulleet. Kaikille teille, jotka olette vuosia ja jotkut vuosikymmeniäkin Merimieskirkon parissa työtä tehneet, kuva Merimieskirkosta ja sen toiminnasta piirtyy varmaan vahvimmin niiden erilaisten – usein värikkäittenkin – persoonien kautta, joita tuossa työssä on mukana ollut ja jotka Merimieskirkon aina matolan kynnyksen yli ovat taloon astuneet.

Merimieskirkon vahvuus on alusta pitäen ollut se, ettei se ole ollut korkeakirkollinen juhlainstituutio, vaan ihmisten arjessa ja arkisessa elämässä mukana oleva tukija. Itse olen useinkin ihmetellyt, missä määrin teologian opinnot ovat antaneet riittävää tiedollista ja taidollista pohjaa rakennustien hoitoon, myyjäisten organisointiin, ei-aina-vahvan talouden ja vaihtuvan henkilökunnan hallintaan eikä aina helppojenkaan ihmisten kohtaamiseen. Siinä sivussa on täytynyt hoitaa varsinaisiakin papin tehtäviä ja usein vielä olla hyvä aviopuoliso ja perheen pää. (Todettakoon tässä, että suomalainen merimiespappi – ulkomailla – on ymmärtääkseni tähän vuoteen saakka ollut mies. Nyt Hampurin merimieskirkon uusi johtaja, **Lea Nattila** on tuonut suomalaisen yhteiskunnan muutoksen ja sukupuolten tasa-arvoistumisen vahvasti näkyviin myös 135 vuotta muutosten aikaa eläneessä Merimieskirkossa.)

Merimieskirkon seurakunta on kautta aikain ollut sekalainen. Aina on ollut satunaisia kävijöitä ja ohikulkijoita. Merimiehet ja nykyisin rekkamiehet hyvänä perusröyhmänä. Heidän lisäksi joku osa on ollut vakinaisesti kirkon sijaintipaikalle tai sen liepeille asettautuneita suomalaisia, jotka ovat saattaneet vuosikymmeniäkin aktiivisesti osallistua kirkon toimintaan. Tuollaisia ovat olleet mm. viime vuosisadan 60- ja 70-luvuilla manner-Eurooppaan ja brittein saarille naimisiin menneet suomalaisnaiset, joille Merimieskirkko on tarjonnut väylän muiden maanmiesten ja -naisten kohtaamiseen ja suomalaisuuden ylläpitämiseen vieralla maalla.

Kun tuo sukupolvi on nyt ohittamassa aktiivi-ikänsä, sen tilalle ei ole tullut samassa määrin uusia maailmalle paikalleen pysyvästi asettuvia suomalaisia. Ei, nykypäivän maailmalle lähtevät ovat pääosin ns. ”rotaatiosuomalaisia”. Heidät opiskelu tai määräaikainen työ tuo maailmal-

le vain joksikin aikaa. Sitten he palaavat kotimaahan tai jatkavat muualle maailmaan. Nämä pääosin nuoret ihmiset eivät ole paikkasidonnaisia niin kuin aiemmat suomalaiset. Heille siirtyminen ja liikkeellä olo on kutakuinkin pysyvä olotila.

Nämä jatkuvasti liikkeellä olevat ihmiset eivät kaipaa kotia tai yhteyttä kotimaahan samalla tavoin kuin aiemmat sukupolvet. Kodin käsite on etäisyyden käsitteen lisäksi muuttunut. Koti ei ole enää sama kotikuusen alla oleva pysyvä tyyssija, joksi topeliaaninen Suomi ja kansakoulun oppikirjat sen aikoinaan määrittivät.

Miten sitten tavoittaa nämä jatkuvasti liikkeellä olevat, paikalleen pidemmäksi aikaa asettautumattomat suomalaiset? Siinä yksi Merimieskirkon nykyisistä tehtävistä. Vaikean tehtävän hoitamista onneksi helpottaa se, että kylä Merimieslähetyksen alkuperäinen kohderyhmä – maailmalla liikkuvat merimiehet – olivat hekin mitä suurimmassa määrin rotaatiosuomalaisia, lähinnä lähtöä ja liikkeellä oloa etsiviä, eikä perille pääsemistä ja paikoilleen asettautumista. Siinä mielessä uskon, että Merimieskirkon 135 toimintavuoden aikana hankitut kokemukset ovat enemmänkin eväänä kuin painolastina nykyisten ongelmien ja vaatimusten kohtaamisessa.

Hyvä juhlaväki, Suomen ulkoasiainhallinto, ulkoministeriö ja edustustoverkosto ovat olleet viimeisen parin vuosikymmenen ajan voimakkaan muutokset kourissa. Kylmän sodan päättyminen, Suomen liittyminen EU:hun, globalisaatio taloudessa ja ihmisten liikkuvuudessa sekä valtion talouden säästöpainheet ovat muutamia keskeisiä tekijöitä ulkoasiainhallinnon toimintatapojen ja toimipaikkojen muutoksissa.

Merimieskirkkoon kohdistuu paljolti samanlaisia muutospaineita. Helppoja ratkaisuja tulevien toimintaedellytysten varmistamiselle ei ole. Samalla kun perinteistä toimintaa jatketaan, keskustelua on käyty jo pitkään ja perusteellisia selvityksiä tehty kaikesta siitä, mitä on tehtävä, jotta Merimieskirkko voi edelleenkin palvella hajallaan olevaa suomalaista seurakuntaansa maailmalla.

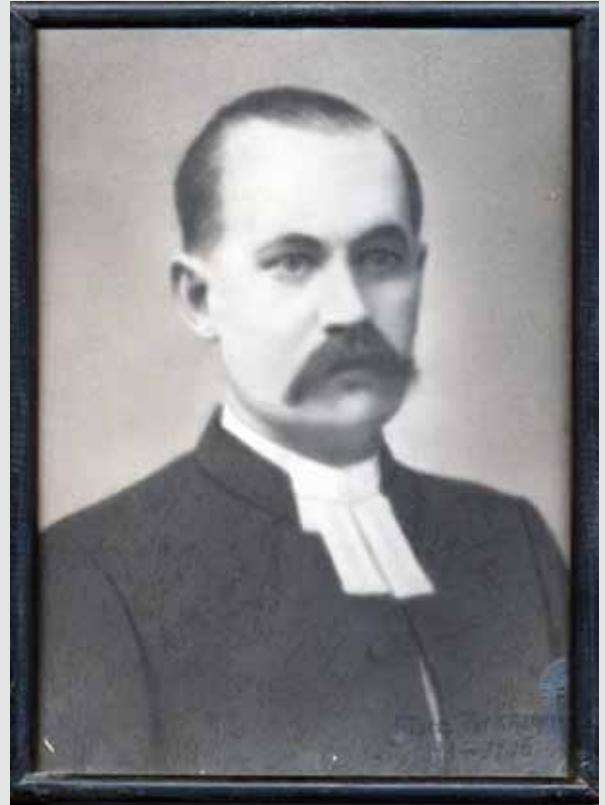
Hyvä esimerkki tästä pohdiskelusta on **Kaarlo Kallialan** vuonna 1995 julkaisema kirja ”Muukalaisuuden aika”. Luen lopuksi pienen otteen tuosta kirjasta viitteenä siitä, mihin Merimieskirkon on nykypäivänä vastattava jatkaessaan toimintaansa 135-vuotisen historian jälkeen. Tällaisen itsetutkiskelun pohjalta on hyvä lähteä eteenpäin.

”Yhtä aikaa kuin itsekriittisesti mietitään, ollaanko kohtalokkaasti muututtu tämän maailmanajan mukaan, merimieskirkoissa elää voimakas tietoisuus uskollisuudesta kutsumukselle tai ainakin ylpeys erilaisesta kirkosta. Käytännössä tämä toimii – mutta mikä se tämä on? Miksi merimieskirkon työ hajanaisuudessa, katkelmallisuudessa, ohikiitävyydessä, satunnaisuudessa ja muuttuvuudessa yhtä kaikki maistuu elämältä, tuntuu sen tekijästä mielekkäältä ja ’seurakuntalaisesta’ aidolta?”

Näin päättyy lainaus ja tähän päättyy myös puheeni. Toivotan juhlaväelle antoisaa loppupäivää ja Merimieskirkon työlle ja työntekijöille sitä innostusta ja sitoutumista, joka on sen työtä jo 135 vuotta kannatellut.

Mikko Jokela

Matti Tarkkanen (1862–1938)

Laihian Jokikylästä kotoisin oleva Matti Tarkkanen kirjoitti ylioppilaaksi 1882 ja suoritti ylempään pastoraalitutkinnon 1889.

Tarkkasen saapumisesta Kaliforniaan 13. huhtikuuta sai alkunsa suomalainen merimieslähetyksen San Franciscossa vuonna 1890. Samana keväänä vuokrattiin lähetykselle huoneisto, jota käytettiin kirkkona ja lukusalina. Tarkkanen työskenteli merimiespastorina Yhdysvalloissa vuoteen 1893 saakka ja tämän jälkeen Vähänkyrön kappalaisena 1893–1899.

Tarkkanen on järjestyksessään SMK:n toinen pääsihteeri, missä toimessa hän oli vuosina 1898–1906. Tuona aikana hän toimi myös Merimiehen Ystävän päätoimittajana. Taipalsaaren kirkkoherrana Tarkkanen työskenteli vuosina 1906–1914 ennen siirtymistään varsinaisen elämäntehtävänsä Lähetyksen toimitusjohtajaksi (1914–1934).

Juhlajumalanpalveluksen saarna

Pääsihteeri Sakari Lehmuskallio

Luuk. 19: 41–48

Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän puhkesi itkuun sen tähden ja sanoi: »Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi kätkeyty. Vielä tulet näkemään ajan, jolloin viholliset rakentavat ympärillesi vallin, saartavat sinut ja käyvät kimppuusi joka puolelta. He murskaavat maan tasalle sinut ja sinun asukkaasi. Sinuun ei jätetä kiveä kiven päälle, koska et tajunnut etsikkoikaasi.»

Jeesus meni temppeliin ja alkoi ajaa ulos niitä, jotka siellä kävivät kauppaa. Hän sanoi heille: »On kirjoitettu: 'Minun huoneeni on oleva rukouksen huone.' Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.»

Hän opetti sitten joka päivä temppelissä. Ylipapit, lainopettajat ja muut kansan johtomiehet miettivät, miten raivaisivat hänet pois tieltä. He eivät kuitenkaan keksineet, mitä tehdä, sillä koko kansa oli jatkuvasti Jeesuksen ympärillä kuuntelemassa häntä.

Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo, Isän Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon kaikkien teidän kanssanne.

Tuossa päivänä muutamana tulini puhelleeksi rouvani kanssa ikään kuin taaksepäin katsellen siitä, miten erilaiset asiat elämässä ovat tapahtuneet. Keskustelusta jäi mieleeni sana ”momentum”, mahdollisuuden hetki. Taaksepäin katsoessa voi tunnistaa sellaisia hetkiä, jolloin olisi voinut tapahtua toisin kun sitten tapahtui. Ja niin koko elämä on ohjautunut siihen suuntaan, missä nyt mennään. Nyt on parisuhde, tehdään tätä työtä mitä tehdään, perhepiiriin ja ystäväpiiriin kuuluu se ja sen suuruinen joukko kuin kuuluu.

Osissa tilanteista teki itse valintoja, osissa joku tai jotkut muut ihmiset. Itse tilanteessa ei alkuunkaan ymmärtänyt momentumin, hetken, ainutlaatuisuutta, vaan vasta perästäpäin katsellen sen näkee.

Tälle päivälle osutettu raamatunkohta puhuu etsikkoajasta, joka tarkoittaa samaa kuin mahdollisuuden hetki, momentum, mutta myös hetkeä, jolloin Jumala erityisesti puhuttelee. Tämän päivän evankeliumissa ovat mielestäni olennaisia Jeesuksen sanat: ”Kunpa sinä tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on.” Muu tekstin puhe on seurausten selittämistä, ikään kuin kehystä, joka ilmoittaa, että ”niin makaa kuin petaa”. Pahimmillaan ei jää kiveä kiven päälle.

Myös temppelin tekeminen rosvojen luolaksi kaupankäynnin tähden on seurausten kuvailua, ei asian ydintä. Asia on tässä: ”Missä turvasi on?”

Tämä on syvästi eksistentiaalinen kysymys; yhden ihmisen, minun ja Sinun, koko olemassaolon perusteita hakeva kysymys. Sen lisäksi tämä on kysymys kirkolle ja sen lähellä oleville toimijoille: mikä on olennaista, mikä on se mistä kirkko puhuu ja mitä tarjoaa elämän evääksi. ”Missä turvasi on?”

Täällä Mikaelin kirkossa on tänään kirkkoväen joukossa erityisesti edustettuna kaksi isohkoa ryhmää.

Toinen on vehmaalaisen Hinnurin Matti Jaakonpojan

sukuseura ry, joka kokoontuu tänään Turun Portsassa. Suvun kantaisä oli alkuperäisen Vehmaan Hinnurin rälssitilän vuokraaja ja kirkon kuudennusmies Matti Jaakonpoika (1673–1757). Suku piti tilaa 1800-luvun lopulle saakka, ja useat suvun jäsenistä toimivat kirkon kuudennusmiehinä.

Kuudennusmies ja joissain Suomen pitäjissä myös seurakunnan vanhin oli Suomessa toiminut monipuolisia tehtäviä varten valittu seurakunnan luottamusmies. Omassa kinkerikunnassaan kuudennusmies oli yleinen hyvien tapojen ja moraalien vartija; hän siis valvoi yleensä kyläläisten elämää. Heidän tehtävänään oli myös valvoa kyläläisten kirkossakäyntiä, varsinkin suurina juhlapyhinä. He myös järjestivät kyläläisten kellonsoittovuorot ja valvoivat tehtävän suorittamista. Kuudennusmiesten tuli siksi kantaa myös kirkollisista rikkomuksista langetetut sakot, he toimeenpanivat ulosottoja, ja heillä oli joskus jopa oikeus maan pakkolunastukseen, jos ja kun yleinen etu pakkolunastusta edellytti.

Kuudennusmiesten tehtävien monipuolisuutta kuvaa se, että heidän piti ilmoittaa papistolle, jos heidän alueelleen pitäjässä oli ilmaantunut tarttuvia tauteja, ja he toimittivat sairaanhoitoa tarvitsevat seurakuntalaiset hospitaaleihin. Lisäksi viranomaiset kääntyivät kuudennusmiesten puoleen, kun he tarvitsivat tietoja pitäjän väestöstä ja sen asemasta.

1900-luvun alkupuolella useat mainitsemani suvun jäsenet muuttivat Vehmaalta työn perässä myös Turkuun ja siihen aikaan erikoisesti Portsaan ja Raunistulaan. Ammattikirjooon kuuluivat sepät, suutarit, talonmiehet, tehdastyöläiset, vanginvartijat, satamatyöntekijät sekä myöhemmin myös merimiehet. Tämän suvun jäseniä asui Kakolan rinteesä taloissa Korkeavuorenkatu 2- Arvinkatu 1, jotka olivat vierekkäisiä asunto-osaketaloja. Sukuseuran jäsenet tutustuvat tänään iltapäivällä näihin pihoihin ”Portsan avoimet pihat”-tapahtuman yhteydessä. Tällä hetkellä tänne kirkkoon kokoontuneen sukuseuran sukurekisterissä on kaikkiaan 2950 henkilöä kaikki sukupolvet ja puoliso-perheet mukaan lukien.

Kerron tästä ryhmästä siksi, että tällainen kokoontuminen on osoitus erästä tärkeästä vastauksesta kysymykseen: ”missä turvasi on”. Vastaus kytkeytyy juurien tärkeyteen. Juuret ovat tärkeitä.

Ja se asia hieman toisesta näkökulmasta liittyy toiseen tänään kirkossa olevaan ryhmään. Eilen on tämän Turun Mikaelinseurakunnan suojissa vietetty Suomen Merimieskirkon 135-vuotisjuhlaa.

Merimieskirkon juhlan tunnuslause on tämän seurakunnan papin, **Timo Hantun** luomus: ”Messissä merellä ja maja maisissa – merimieskirkko kulkijan kanssa.”

Merimieskirkon väki on jatkuvasti tekemisissä irti juuristaan olevien ihmisten, liikkuvien ihmisten kanssa. Jos elämä kuljettaa pois kotiseudulta, toisen kielen ja kulttuurin pariin ymmärtää että niin uskonnolliset kuin kulttuuriset juuret ovat ensiarvoisen tärkeitä. Kun on jotain vailla, sen asian arvo tulee näkyväksi.

Eräässä ulkosuomalaisuuskimaksessa Belgiassa asuva suomalaisrouva sanoi: ”Vasta kun muutin ulkomaille, ymmärsin, että olen suomalainen. Kotimassa en osannut pitää

Juhlajumalanpalveluksessa Turun Mikaelinkirkossa 8.8.2010 saarnasi Merimieskirkon pääsihteeri, rovasti Sakari Lehmuskallio.

sitä tärkeänä, mutta nyt haluan nähdä vaivaa, jotta voin pitää kieleni, kulttuurini ja uskonin. Ne ovat identiteettini rakennusaineita. Ilman niitä minä en ole minä.”

Se että on kotoisin jostain, että on kieli, on kulttuuri, on tavat, on usko, nousevat korkeaan arvoon. Ei ihme, että myös sukututkimus ja suvun ihmisten tapaaminen ydinperhettä laajemmalti tulee kiinnostavaksi, varsinkin sitten kun kokemusta elämästä on ehtinyt jonkin verran karttua.

Samanaikaisesti niin yksittäinen ihminen kuin kirkko ja sen mukana Merimieskirkko joutuu koko ajan pitämään sormeaan ajan valtimolla, vaikka toinen saman käden sormi tunnustelee juuria ja elämisen perusteita. On elettävä ajassa, mutta muistettava millä asialla ollaan. ”Missä turvasi on?”

Ruotsin kuningas **Carl Gustav XIV** valitsi kruunajaisissaan vaalilauseekseen ”För Sverige – i tiden”. Maani hyväksi, aikaa seuraten. Tätä mukailten voisimme sanoa tehtäväksemme vaikka että ”för Guds skapelse – i tiden” Jumalan luoman hyväksi – aikaa seuraten. Se kattaa niin ihmisen kuin muunkin luomakunnan ja tunnustaa Jumalan kaikkivaltiuden.

Merimieskirkon 135-vuotisjuhlan hetki antaa aiheen kysyä: Onko Merimieskirkko tunnuslauseiden mittainen? Minua puhutteli piispa **Voitto Huotarin** minulle viikko sitten kirjoittama kirje. Hän valittaa harmiaan, ettei voi

saapua juhlaan. Sen lisäksi hän sanoo: ”*Mahdollisuus osallistua Merimieskirkon toimintaan erilaisissa tilaisuuksissa monissa ulkomaiden ja kotimaan toimipisteissä on ollut minulle kuin puolisololleni Irenellekin erityisen mieluisaa ja niin kanssakäymisten kuin henkisen ja hengellisen antinsa vuoksi rikastuttavaa. Olen arvostanut teologista otetta, jolla Merimieskirkko tekee työtään, sekä siihen sisältyvää aktiivista ja monitahoista hakeutumista erilaisiin vuorovaikutusyhteyksiin. Tällaisen työn tukijajoukkoon on ilo ja kunnia kuulua.*”

Merimieskirkon hengellisyys on profiililtaan matalaa, kristillisyys on ikään kuin itsestään selvää, siitä ei tarvitse meluta. Kuin ilma, jota hengitän. Hengellisyys on olennaista, tärkeää, elämän ehto, mutta siitä ei tarvitse meuhkata. Mutta se pitää olla. Kun piispa Huotari puhuu Merimieskirkon hengellisestä annista ja sen rikastuttavasta vaikutuksesta, kuulee kansankirkkomiehen puhuvan. Kansankirkko, sen syvä ja leveä virta on tällainen. Reunan kuohut kuuluvat asiaan, sellaista on, mutta itse virta jatkaa rauhaisaa tahtia voimakkaana eteenpäin, kohti suurta merta.

Kristillisen kirkon suuri sanoma on sanoma armon mestä.

Selitän tätä hieman.

Suuri osa meistä voi kaivaa muististaan tilanteita, joissa

>>>

asioiden ainakin omasta mielestä johdonmukaisen ja oikeudenmukainen eteneminen johti täydelliseen umpikujaan. Esimerkiksi riita jonkun kanssa. Alkuperäinen asia, oli se mikä tahansa – siinä kumpikin osapuoli on omasta mielestään oikeassa – ja onkin varmasti kokonaan täysin ja täydellisesti oikeassa, kun kyse on tunteesta. Sen voi ja itse asiasta mitään tietämätön ulkopuolinenkin sanoa. Ja kun kumpikin on oikeassa ja eri mieltä, ei seurauksena voi olla muuta kuin täydellinen yhteentörmäys ja ratkaisematon, mahdoton tilanne. Umpikuja ilman ulospääsyä.

Mahdottomuus voi laueta vain jättämällä loogisuus tai erilaiset oikeudenmukaisuuskäsitykset sikseen. Mikään riita ei koskaan voi selvitä, jos ei pysty katselemaan maailmaa ja elämäämme toisenlaiselta tasolta. Tasolta, jossa sana armo saa sisällön.

Elämän todellisuus on monikerroksista. Jokainen kerros on yhtä aikaa voimassa ja vaikuttamassa.

Ensinnäkin on alati laajeneva ja muuttuva ymmärtämisemme ja tietomme taso, jolle tieteen kehitys ja oppiminen syöttää koko ajan uutta ja muuttuvaa materiaalia.

Toiseksi on mustavalkoisen moraalien ja tiukan oikeudenmukaisuuden taso, jonka parissa ensin eetikot, moraalifilosofit, sitten poliittiset päättäjät ja lopulta esimiehet, kanssatyötoverit ja juristit askartelevat.

Kolmanneksi on armon maailma, jossa mahdoton on mahdollista, jossa saadaan ja annetaan anteeksi, jossa kaikki kääntyy pääläelleen: ensimmäiset tulevat viimeiseksi ja viimeiset ensimmäiseksi, mahtavat ovat heikkoja ja heikot mahtavia. Anteeksiantaminen, unohtaminen, taakseen jättäminen ja uuden aloittaminen tulevat mahdolliseksi. Loukkauksista ja ristiriidoista huolimatta voidaan uusi jakso kääntää esiin.

Tasavallan presidenttiä on joskus moitittu armahtamis päätösten yhteydessä, että ei ollut oikein armahtaa tätä tai tuota henkilöä, koska se ei ollut oikeudenmukaista, tai päätös ei noudattanut käytäntöä. Kun niin sanotaan, armo on käsitetty täysin väärin. Armo ei ole armoa, jos se on oikeudenmukaista. Armolla ja oikeudenmukaisuudella ei ole mitään tekemistä keskenään. Jos oikeudenmukaisuus riittää hoitamaan asiat, mitä tekemistä on armolla – ei mitään, turha kapistus.

Tämä kolmas taso, armon maailma, on senlaatuinen, että sitä on vaikea kuvata kielellisesti ja sanoin. Siksi elämän syviä tunteita ja kokemuksia, siis myös uskonnollisia tunteita ja kokemuksia käsitelläänkin paljon taiteiden keinoin: musiikin, arkkitehtuurin ja liturgisten kuvien avulla.

Jean Sibeliuksen kerrotaan sanoneen elämänsä ehtoapuolella: ”Kaikki on symbolia.” Ihmisenä olemisen olennaisimmat piirteet saavuttavat tajuntamme parhaiten symbolien avulla. Sellaisesta on kysymys, kun ihminen on homo religiosus, uskonnollinen ihminen. Siinä on kirkon ja sen reunalla merimieskirkonkin tehtävä, huolehtia että on tilanteita jossa voi aistia pyhän, jossa voi momentumin hetken, etsikkoajan tullessa tarttua kiinni tai antautua tartuttavaksi.

”Kunpa sinä tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on.”

”Kell’ on turva Jumalassa, turvassa on paremmassa”. Jumalassa erityisesti siksi, että hän ”antaa armon käydä oikeudesta”.

Joku kirkon penkissä saattaa muistella vanhan kansan puhetta ”halvasta armosta”. Siinä ajatellaan, että ei se niin voi olla, ettei mitään itse tarvitse tehdä, armo ei voi olla ilmaista. Kyllä se on, vaikkei sitä etsikon hetkellä ymmärräkään.

Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän puhkesi itkuun sen tähden ja sanoi: »Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi kätkeyty. Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.»

”Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.” Se tarkoittaa tahallista väärän tekemistä. Ei tässäkään aseteta ehtoa armolle. Armo on ehdotonta. Aina. Se ei silti poista meiltä vastuuta pitää huolta ympäristöstä ja toisistamme. Ihmisiksi pitää elää ja koettaa käyttäytyä jo siksikin, että elämä on silloin paljon, paljon helpompaa.

Kaj Munk on kirjoittanut näytelmän, jossa Kristus sanoi matkansa päättäneelle vaivatulle, jolla ei ollut mitään ansioita tuotavanaan: ”Et Sinä minua rakastanut, mutta ei se mitään, ei se mitään.”

Siinä on kristillisen uskon idea. Siinä, että Jumala rakastaa meitä, rakastaa loppuun asti ja antaa armon käydä oikeudesta.

Sakari Lehmuskallio

Marko Toijamo

Turun Mikaelinkirkko on nimetty Arkkienkeli Mikaelin mukaan. Kirkon on suunnitellut Lars Sonck, ja se on rakennettu vuosina 1899–1905. Sitä on peruskorjattu vuosina 1984–1987. Mikaelinkirkko muodoltaan kolmilaivainen pitkäkirkko. Sen arkkitehtuuri edustaa uusgotiikkaa ja jugendia. Mikaelinkirkko on suomenkielisen Turun Mikaelinseurakunnan pääkirkko. Sinne on keskittynyt myös Turun tuomasmessutoiminta ja se toimii kesäisin tiekirkkona. Kirkossa on 1250 istumapaikkaa ja se on suosittu konsertti- ja vihkikirkko.

Timo Lappalainen Merimies- kirkon puheenjohtajaksi

Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen (Kepa) toiminnanjohtaja Timo Lappalainen on Suomen Merimieskirkon hallituksen uusi puheenjohtaja.

SMK:n vaalikokouksessa Turussa 7.8.2010 valittiin yhdistyksen hallitukseen seitsemän uutta jäsentä. Kaikkiaan hallitusjäseniä on 12. Vaalikokouksessa läsnä oli 100 äänioikeutettua.

Hallituksen jäsenyydestä luopumisesta olivat aiemmin ilmoittaneet **Hans Ahlström, Jan-Eric Dahlberg, Ilkka Holopainen, Riitta-Leena Rossi-Lück, Satu Oldendorff** ja **Simo Zitting**.

Eroihin ei liity dramatiikkaa, vaan ne johtuvat töiden vaihtumisista ja ennakoituista jääviyssyistä.

Hallituksen uudet jäsenet

Kausi 2010–2013:
diakoni **Hannele Koivisto**, protokollapäällikkö **Mikko Jokela**, vastaanotto-
päällikkö **Mari Suomalainen** ja
merikapteeni **Carolus Ramsay**.

Kausi 2010–2012:
rakennusneuvos **Risto Järvelä**.

Kausi 2010–2011:
varatuomari **Eveliina Salonen** ja kou-
lutussuunnittelija **Paula Raitis**.

Hallituksessa jatkavat

Kausi 2008–2010:
kirkon ulkosuomalaistyön sihteeri **Ilkka Mäkelä** ja sosionomi **Esko Vepsä**.

Kausi: 2009–2012:
toiminnanjohtaja **Timo Lappalainen**,
toiminnanjohtaja **Anna-Kaisa Lehtinen**
ja komentaja **Pasi Staff**.

Uuden hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin 23.8.2010. Kokous valitsi hallituksen uudeksi puheenjohtajaksi Timo Lappalaisen ja varapuheenjohtajaksi Paula Raittiin.

Uivan venenäyttelyn lehdistöpisteessä töissä oli muun muassa Satu Tarkio (oik.), joka työskenteli viime vuonna Antwerpenin merimieskirkon vapaaehtoisena. Kokemus Merimieskirkosta oli niin hyvä, että palattuun Suomeen hän hakeutui laivakuraattorikoulutukseen.

Merimieskirkolla oli jälleen oma osastonsa venenäyttelyssä. Työvuorossa sunnuntaina oli laivakuraattori Pirjo Suomi.

Uiva venenäyttely

Helsingin uiva venenäyttely Lauttasaarella 19.-22.8.2010 esitteli jälleen ennätysmäärän veneitä, veneilyyn liittyviä tarvikkeita ja palveluja.

Näyttelyssä oli yhteensä 38 purjevenettä, 243 moottori- ja pienveneitä. Myös Meripelastusseura ja Poliisi esittelivät omia veneitään.

Ohjelmassa oli lisäksi mm. solmukoulu lapsille, heittoliinan oikeaoppista heittämistä vähän vartuneimmille sekä punkkirokotusta halukkaille.

Maaosastolla varusteita ja tarvikkeita esitteli ja kauppasi yhteensä 139 näytteilleasettajaa, Merimieskirkko muiden mukana.

Helsingin uivan venenäyttelyn järjestää Venealan Keskusliitto Finnboat ry. Tapahtuma järjestettiin nyt 13. kerran.

Teksti ja kuvat: Marko Toljamo

Merikadetit kilpailivat Helsingissä

Merisotakoulun isännöimien Pohjoismaisten merikadettipäivien voitto meni Norjaan kaksinkertaisesti: maa voitti sekä joukkue- että yksilökisan. Nordic Cadet Meeting -päivien parhaan urheilijan palkinto luovutettiin kadetti **Einar Fuhr Heggheimille** Norjan Merisotakoulusta.

Nordic Cadet Meeting on merikadettien urheilu-, seminaari- ja laivastovierailutapahtuma. Kilpailtavia urheilulajeja oli kaikkiaan seitsemän: lentopallo, jalkapallo, köydenveto, maastojuoksu, uinti, purjehdus ja merisotilasottelu.

Kilpailun toiseksi tuli Tanska ja kolmanneksi Suomi. Ruotsi jäi neljänneksi - juuri ja juuri, sillä naapurimaiden välillä oli eroa lopulta vain yhden pisteen verran.

Merikadettipäivät 4.-8.8. houkuttelivat myös yleisöä Helsingin Eteläsatamaan. Etenkin alusten Open ship -tapahtumat keräsivät kiinnostuneita miinalaiva *Pohjanmaan*, norjalaisen kolmimastoparkki *Statsraad Lehmkuhlin* ja ruotsalaisten Altair-luokan koulutus-alusten kansille. Aluksiin tutustui kaikkiaan lähes neljätuhatta ihmistä. Myös Kaivopuistossa pidetty Naval Combat Course -merisotilasottelu keräsi kannustajia.

Tapahtuma järjestettiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa Helsingissä. Suomi on tosin toiminut tapahtuman isäntänä jo kymmenen kertaa, edellisen kerran Oulussa vuonna 2006. Helsingin tapahtumaan osallistui kaikkiaan noin 400 merisotilasta.

Ensimmäiset Pohjoismaiset merikadettipäivät järjestettiin Ruotsissa Lysekilissä vuonna 1948. Suomi on osallistunut päiville vuodesta 1967 alkaen.

Tapahtuman johtajana Helsingissä toimi Merisotakoulun johtaja, kommodori **Henrik Nystén**.

Merisotakoulu on merivoimien komentajan alainen sotilasopetuslaitos, jonka päämääränä on merikadettien ja merivoimien reserviupseerioppilaiden koulutus merivoimien tiedollisiin ja taidollisiin tehtäviin. Vuonna 1930 perustettu Merisotakoulu sijaitsee Helsingin edustalla Suomenlinnassa, historiallisessa merilinnoituksessa.

www.puolustusvoimat.fi

Kuva: Marko Toljamo

